



İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan** tarafından Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 03.01.2025

- İskender .
İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

TÜİK verilerine göre, Türkiye'de çalışan yaklaşık 33 milyon kişiden yalnızca 23 milyonu sigortalı olarak kayıt altına alınmıştır. 10 milyona yakın emekçi ise herhangi bir sosyal güvenceye sahip olmadan çalışmaktadır. 100 yıllık Cumhuriyet tarihinde, Osmanlı'dan bugüne uzanan seyyar satıcılar, işportacılar, sanatçılar, ev temizlikçisi kadınlar ve zanaatkarlar gibi 7 milyona yakın sokak emekçisi, sosyal güvenlik ve eğitim haklarından yoksun şekilde yaşamlarını sürdürmektedir. Üstelik, cezai müdahaleler ve polis-zabıta baskılarıyla karşı karşıya kalan sokak emekçilerinin mallarına el konulmakta; güvencesiz ve güvensiz koşullarda çalışan özellikle kadın emekçiler ise şiddet ve tacize daha fazla maruz kalmaktadır.

Orta Vadeli Program, 2025 bütçesi ve mevcut ekonomi politikalarıyla; tek adam iktidarı vergi yükünün tamamen işçi ve emekçilerin sırtladığı bir "reçete"de ısrar etmekte, bunun sonucunda açlık sınırında ücretlerle yaşam mücadelesi veren emekçiler, emekliler ve kayıtsız, güvencesiz çalışanlar için ağır ve ucuz çalışma daha da katlanılmaz hale gelmektedir. Seyyar emekçiler, günübirlik çalışmak zorunda olup, hastalanıp sokağa çıkamadıklarında o gün kazanç sağlayamamaktadır. Kendileri veya çocukları hastalandığında ise sağlık hizmetlerine sigorta kapsamında erişim imkanları bulunmamakta; hukuki ve sosyal güvenceden yoksun olmanın ağır sonuçlarını yaşamaktadırlar. Bunun son örneği; İzmir'de hurdacılık yaparak çocuklarına bakmaya çalışan anne Melisa Akcan'ın, hurda parasını almak için evden ayrıldığı sırada 5 çocuğunun yangında can vermesiyle acı bir şekilde gözler önüne serilmiştir.

Birkaç yıldır İzmir'de günübirlik çalışanlar, ev temizliğine gidenler, pazarcılar, midyeciler, bohçacılar gibi çeşitli sokak emekçisi grupların çalışma ve yaşam koşullarının düzelmesi ve sosyal güvenlik ve eğitim haklarına kavuşması için dernek kurma, örgütlenme ve oda kurma çalışmaları sürmektedir. Özellikle her fırsatta "Türkiye Yüzyılı" vizyonu doğrultusunda kayıtsız çalışmaya son verme hedefini dillendiren Bakanlığınız, 100 yıldan fazla süredir var olan sokak emekçilerinin taleplerinin sesini duymakla sorumludur.

Bu bağlamda;

- 1- Türkiye genelinde sokak emekçilerinin sayısı sektörlere, illere ve bölgelere göre nasıl dağılım göstermektedir? Bu dağılımlar hangi ekonomik göstergelere dayalı olarak hesaplanmaktadır?
- 2- Sokakta çalışan emekçilerin dijital bir kayıt sistemi geliştirilerek kayıt altına alınmaları konusunda bir çalışmanız olacak mıdır?
- 3- Derinleşen yoksulluk, barınma güvenliğinden sağlık hizmetlerine, eğitim fırsatlarından iş güvenliğine kadar hayatın her alanında sosyal güvencesizliği derinleştirmekte ve özellikle kadınlar ile çocukların yaşamına mal olmaktadır. İzmir’de kâğıt toplayarak geçimini sağlamaya çalışan Melisa Akcan’ın beş çocuğunun çıkan yangında hayatını kaybetmesinin ardından Özlem Zengin "Dönüyorsunuz, dolaşıyorsunuz her şeyi paraya bağlıyorsunuz" demişti.

Bakanlık olarak siz de yoksulluğun ve güvencesizliğin neden olduğu sorunları görmezden gelen bir yaklaşımla mı hareket edeceksiniz yoksa 7 milyona yakın sokak emekçisinin sosyal güvenlik, eğitim ve sağlık haklarının güvenceye alınması için somut bir adım atacak mısınız?

- 4- "Sektör Buluşmaları" kapsamında, sektörlerde istihdamı artırma hedefiyle farklı iş kollarındaki patron, sermayedar ve patron örgütleri temsilcileriyle sık sık bir araya geliyorsunuz. Bu toplantılardan birinde “çalışan, üreten, ülkenin geleceği için taş üstüne taş koyan herkesin” yol arkadaşınız olduğunu söylediniz.

7 milyona yakın güvencesiz ve kayıtsız çalışan sokak emekçisi sizin yol arkadaşınız değil mi? Eğer öyleyse; çalışma ve yaşam koşullarının düzelmesi ve sosyal güvenlik ve eğitim haklarına kavuşmak için bir araya gelen, örgütlenen sokak emekçisi gruplarla bir araya gelip onların taleplerini neden dinlemiyorsunuz?